

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ШКОЛЯРІВ ЯК НАУКОВА ДЕФІНІЦІЯ ТА ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ.....	142
МІШКУЛИНЕЦЬ О.О., ТУРЯНИЦЯ У.І. СУТНІСТЬ І ЗМІСТ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	144
МОЛНАР Т.І., САБАДОШ О.В. ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	146
МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О. ФОКУС ПРОГРАМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	148
МОРОЗ Ф. В. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА, ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	150
МОЧАН Т.М., МОРДАНИНЕЦЬ С.І. СУТНІСНІ АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ.....	153
НЕДОСЕСКА І. Р., ХОМА О.М. ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ ПРО ТЕКСТ У 1-2 КЛАСАХ.....	155
НЕМЕШ Н.В., ТУРІНА М.Г., МОЧАН Т.М. РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	157
ПАВКО А.І. МАЛОВІДОМІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ МАРІУПОЛЯ: РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ.....	159
ПИНЗЕНИК О. М., БОКОЧ В. І. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	163
ПИНЗЕНИК О.М., КОХАН М. Д. ВИКОРИСТАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	165
ПИНЗЕНИК О.М., МАДОВЧИК С.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	167
ПІНЯШКО Я.М., МОЛНАР Т.І. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	170
ПОПОВИЧ О.М., САВКО М.М. ТЕАТРАЛІЗОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ВИД ДИТЯЧОЇ АКТИВНОСТІ.....	172
РЕЗНІКОВА К.В. СУЧАСНИЙ УРОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: РОЛЬ ТА ЗАВДАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР.....	174
РЕЙПАШ Ю. В., ЛАЛАК Н. В. РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ.....	176
РЕПКО І. П. МОЖЛИВОСТІ ПОЗААУДИТОРНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ДЛЯ МОТИВАЦІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВОЄННИЙ ЧАС.....	178
РОЗМАН І.І., ЛЕМАК О.І. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ПЕРІОДИКИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ У ЗАКАРПАТТІ.....	181
РУДЮК В.В. ІНТЕГРАЦІЯ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ З ПРАКТИЧНИМИ ГАЛУЗЯМИ ЖИТТЯ:ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ.....	183
РЯБЕЦЬ Д. В. ВИТОКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ФАСИЛІТАЦІЇ В ОСВІТІ.....	185
СЕМЧИЩЕ А. Й, ЛАЛАК Н. В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ STEM-ОСВІТИ.....	187
СИНЕВИЧ І.С., КУЛАКОВА В.М. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	190
СИНЕВИЧ І.С., КУЧІНКА Я.С. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	192

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

осягнення та прийняття культурних традицій, цінностей і феноменів інших народів [2, с.270].

Отже, культурна компетентність є важливою якістю особистості, яка уможливує «входження» дітей молодшого шкільного віку у світ мистецтва, залучення до загальнокультурних цінностей, формування естетичних почуттів та смаку. Вчителі початкових класів покликані сформувати цю компетентність, використовуючи при цьому як традиційні так і інноваційні методи, прийоми, засоби тощо.

Література:

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/249613934>

2. Лобова О., Сбруєва А., Бойченко М. Формування культурної компетентності школярів у процесі мистецької освіти в «Новій українській школі». Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2020, № 3-4 (97-98). С.266-276.

3. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.

4. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти. Постанова Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п#Text>

УДК 004.031.42-049.7:004.77:373.091.2:373.3.015.31

МОЛНАР Т.І., САБАДОШ О.В.,
Мукачівський державний університет

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Сучасне суспільство та динамічні зміни в усіх сферах людської діяльності зумовлюють потребу в розвитку творчих особистостей з високим рівнем інтелектуального розвитку, здатних до нестандартних, несподіваних та оригінальних рішень. Відповідно до Концепції «Нова українська школа», метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь, враховуючи вікові, індивідуальні та психофізіологічні особливості й потреби, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості. Тому актуальною проблемою в теорії та практиці сучасної початкової школи є питання формування й розвитку творчих умінь у здобувачів початкової освіти.

Досить ефективним для формування творчих умінь молодших школярів є інтерактивні технології, які роблять освітній процес більш творчим, вчать учнів мислити, виділяти головне, висловлювати й аргументувати власні думки. Як відомо, процес навчання в активній формі сприяє напруженій розумовій роботі суб'єкта навчання, стимулює самостійність, активність, розвиває творче мислення.

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Значення інтерактивних технологій для розвитку та формування творчих умінь учнів відображено в роботах Н. Коломієць, О. Любарської, О. Пехоти та ін. Серед науковців, які наголошували на сензитивності молодшого шкільного віку до творчості, варто відзначити О. Духновича, Я. Коменського, С. Русову, В. Сухомлинського, К. Ушинського та ін.

Одними з основних інновацій у галузі початкової освіти є інтерактивні технології навчання. Навчання має бути спрямоване не стільки на засвоєння готових науково-практичних знань, а на можливість продукування нових знань, на розвиток креативності школярів, гнучкості мислення, на моделювання нових способів пізнання.

Формування творчих умінь з використанням інтерактивних технологій розглядається як систематичне вправління учня у виконанні завдань творчого характеру з використанням комплексу інтерактивних методів під керівництвом вчителя, що сприяє вдосконаленню простих умінь і навичок та навчальної діяльності загалом.

-Інтерактивне навчання сприяє активізації навчально-пізнавального процесу, формуванню глибокої внутрішньої мотивації, надає можливості для інтелектуального та творчого розвитку, вияву ініціативи, розвиває комунікативні вміння [2].

Варто зазначити, що існує багато технологій інтерактивного навчання, зокрема:

- інтерактивні технології кооперативного навчання («Робота у парах», «Ротаційні трійки», «Два – чотири – всі разом», «Карусель», «Робота в малих групах», «Акваріум», «Діалог», «Синтез думок», «Спільний проєкт», «Пошук інформації», «Коло ідей» та ін.);

- інтерактивні технології колективно-групового навчання («Обговорення проблеми у загальному колі», «Мікрофон», «Незакінчені пропозиції», «Мозковий штурм», «Навчаючись – учись», «Мозаїка», «Аналіз ситуації», «Вирішення проблем», «Дерево рішень» та ін.);

- інтерактивні технології ситуативного моделювання («Стимуляційні або імітаційні ігри», «Спрощене судове слухання», «Громадське слухання» «Розігрування ситуацій за ролями» та ін.);

- інтерактивні технології опрацювання дискусійних питань («Метод ПРЕС», «Займи позицію», «Неперервна школа думок (Нескінчений ланцюжок)», «Дискусія», «Дискусія в стилі телевізійного ток-шоу», «Дебати» та ін.) [3].

Впровадження інтерактивних технологій у практику початкової школи – вимога часу. Але цей процес повинен складати певну систему, яка має адекватну логіку впровадження, алгоритм нарощення складності. Необхідно завчасно планувати використання інтерактивних методів, при цьому, роботу доцільно розпочинати з більш простих технологій.

Спостереження за роботою вчителів-практиків дають змогу зробити висновок, що інтерактивне навчання захоплює учнів новизною, дозволяє вести міжпредметну розмову під час проведення уроків, сприяє задоволенню

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

навчальних інтересів школярів а також забезпечує фундаментальне засвоєння та глибоку перевірку набутих знань.

Погоджуємося із Ю. Бондар в тому, що необхідно постійно підтримувати в молодших школярів інтерес до творчості. Дослідник зауважує, що неможливо навчити їх акту творення, але можна підготувати до цього. Організація цього особливого творчого процесу передбачає використання спеціальних освітніх технологій, які стимулюють дитячу творчість [1].

Отже, інтерактивні технології здатні вирішити багато завдань, які стоять перед школою, але це не значить, що вони повинні витіснити інші форми й методи навчання. Вчитель, який застосовує інтерактивні технології, повинен бачити доцільність їх використання на своєму уроці, підбирати прийоми роботи відповідно до типу уроку, етапу уроку, виходячи з індивідуально-психологічних особливостей школярів. Організація інтерактивного навчання вимагає відповідної підготовки вчителя, досвіду інтерактивної взаємодії.

Література:

1. Бондар Ю. В. Формування творчої активності молодших школярів засобами інтерактивних технологій. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Сер.: Педагогіка і психологія.* 2020. Вип. 61. С. 9–13.

2. Побірченко Н., Коберник Г. Інтерактивне навчання в системі освітніх технологій. *Початкова школа.* 2014. № 10. С. 8–10.

3. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. К., 2012. 135 с.

УДК 378.011.33:37.091.12.011.3-051

МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки,
Мукачівського державного університету

ФОКУС ПРОГРАМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Важливим елементом Освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки майбутніх вчителів початкової освіти є фокус програми. Проведено теоретико-методологічне вивчення фокусу програми на прикладі Мукачівського державного університету та Рівненського державного гуманітарного університету.

У ОПП «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Мукачівського державного університету 2016-2018 рр. фокус програми зосереджений на формування і розвиток професійної компетентності для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі освіти з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів в освіті, з метою забезпечення навчально-виховного процесу початкової школи, враховуючи сучасні тенденції розвитку освіти, її інтеграцію в європейський простір (табл. 1).

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>